

Η ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΝΑΡΚΟΜΑΝΩΝ ΕΞΑΠΛΩΝΕΙ ΤΗΝ ΑΣΘΕΝΕΙΑ

Ιλιγγιώδης εξάπλωση του HIV/AIDS στην Ελλάδα

Μορφή σοβαρής επιδημίας παίρνει η συνεχής αύξηση των κρουσμάτων HIV/AIDS στη χώρα μας κατά τα τελευταία τρία χρόνια. Η μεγάλη αυτή αύξηση αφορά κυρίως στους χρήστες Ενδοφλέβιων Ναρκωτικών (XEN).

Είναι χαρακτηριστικό ότι ενώ τα έτη 2008-2010 ο αριθμός των περιστατικών στους XEN κυμαινόταν ετησίως μεταξύ 10-14, το 2011 δηλώθηκαν 206 περιστατικά, και μέχρι τον Οκτώβριο του 2012, 487. Υπάρχει δηλαδή αύξηση της επίπτωσης 15 και 35 φορές για τα έτη 2011 και 2012 αντίστοιχα, η μεγαλύτερη σε όλη την Ευρώπη.

Το σύνολο των περιστατικών με HIV/AIDS που καταγράφηκε τους 10 πρώτους μήνες του 2012 ήταν 1.049. Εκτός από τους 487 χρήστες ενδοφλέβιων ναρκωτικών οι 256

54% κάνει ενδοφλέβια χρήση με συχνότητα τουλάχιστον μία φορά την ημέρα, το 30% όχι καθημερινά, αλλά περισσότερο από μία φορά το μήνα, και το υπόλοιπο 16% μία φορά το μήνα ή λιγότερο. Τον τελευταίο χρόνο, το 11% χρησιμοποίησε σύριγγα που κάποιος άλλος είχε χρησιμοποιήσει για ενδοφλέβια χρήση, τουλάχιστον τις μισές φορές, το 29% σπάνια και το 60% ποτέ.

Θετικό στον ιό του AIDS ήταν το 19% στο σύνολο των Ελλήνων χρηστών ενδοφλέβιων ναρκωτικών και το 24% στους μετανάστες χρήστες ενδοφλέβιων ναρκωτικών. Τα χαρακτηριστικά των ατόμων με αυξημένο κίνδυνο να βρεθούν με HIV/AIDS ήταν: άτομα που χρησιμοποιούσαν σύριγγες που είχαν ήδη χρησιμοποιήσει άλλα άτομα για ενδοφλέβια χρήση (27% αυτών που ανέφεραν κοι-

νή χρήση τον τελευταίο χρόνο ήταν οροθετικοί σε σχέση με 18% αυτών που δεν ανέφερε κοινή χρήση), άτομα με αυξημένη συχνότητα ενδοφλέβιας χρήσης (29% αυτών που έκαναν ενδοφλέβια χρήση περισσότερο από μία φορά την ημέρα ήταν οροθετικοί έναντι 13% όσων έκαναν μία φορά την ημέρα ή λιγότερο), γυναίκες που έκαναν σεξ με αντάλλαγμα χρήματα/ναρκωτικά (32% αυτών που ανέφερε σεξ με αντάλλαγμα ήταν οροθετικές σε σχέση με το 17% των γυναικών που δεν ανέφερε), άτομα με ιστορικό φυλάκισης (27% των ατόμων με ιστορικό φυλάκισης ήταν οροθετικοί σε σχέση με το 19% που δεν είχαν μπει ποτέ στη φυλακή), και άστεγοι (33% αυτών που υπήρξαν άστεγοι στον τελευταίο χρόνο και 16% αυτών που δεν ήταν άστεγοι).

Όλα τα παραπάνω εσπερίσματα ο διευθυντής του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης & Ελέγχου Νόσων (ECDC), δρ Marc Sprenger, ο καθηγητής Επιδημιολογίας & Προληπτικής Ιατρικής και διευθυντής του Εργαστηρίου Υγιεινής, Επιδημιολογίας και Ιατρικής Στατιστικής Πανεπιστημίου Αθηνών, Άγγελος Χατζάκης, η υπεύθυνη του Τμήματος Σεξουαλικώς Μεταδιδόμενων Νοσημάτων, HIV και Παθολογιών που Μεταδίδονται με το Αίμα του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης & Ελέγχου Νόσων (ECDC), δρ Marita van de Laar, η καθηγήτρια Δημόσιας Υγείας, Τομέας Δημόσιας και Διοικητικής Υγιεινής, ΕΣΔΥ και πρόεδρος ΚΕΕΛΠΝΟ, Τζένη Κουρέα-Κρεμαστινού, η αναπληρώτρια καθηγήτρια Ψυχιατρικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και πρόεδρος ΟΚΑΝΑ,

Μένη Μαλλιώρη, η λέκτορας Επιδημιολογίας & Προληπτικής Ιατρικής Πανεπιστημίου Αθηνών, Βάνα Σύφα, ο διοικητής του Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων Υγείας και εκπρόσωπος του υπουργού Υγείας, Πάνος Ευσταθίου.

Ιδιαίτερα ο δρ Marc Sprenger παρουσιάζοντας την σε βάθος αξιολόγηση του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC) σχετικά με την κατάσταση του HIV στην Ελλάδα, δήλωσε με έμφαση: «Για την αντιμετώπιση της έκρηξης του αριθμού κρουσμάτων HIV μεταξύ των ανθρώπων που κάνουν χρήση ενδοφλέβιων ναρκωτικών στην Αθήνα, οι ελληνικές Αρχές έχουν δώσει άμεση προτεραιότητα στις σωστές παρεμβάσεις. Αλλά δεδομένου του μεγέθους της συνεχιζόμενης εξάπλωσης των κρουσμάτων θα πρέπει να υπάρξει συντονισμένη δράση για την επέκταση του προγράμματος χορήγησης συριγγών και βελονών στην Αθήνα. Η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να επενδύσει στην πρόληψη της μετάδοσης του HIV μεταξύ των ανθρώπων που κάνουν χρήση ενδοφλέβιων ναρκωτικών. Το κόστος της πρόληψης για να αποφευχθεί η μόλυνση με τον HIV θα είναι σημαντικό μικρότερο από εκείνο της θεραπείας αυτών που θα μολυνθούν».

• iatrikathemata@windowslive.com

Το σύνολο των περιστατικών με HIV/AIDS που καταγράφηκε τους 10 πρώτους μήνες του 2012 ήταν 1.049

ήταν άνδρες που είχαν σεξουαλικές επαφές με άνδρες, 108 που ανέφεραν ετεροφυλόφιλες σεξουαλικές επαφές, ενώ για τους υπόλοιπους 198 δεν είχε προσδιοριστεί η κατηγορία μετάδοσης.

Η επιδημία μεταξύ των XEN περιορίζεται προς το παρόν στην περιοχή της Αθήνας, όπου εκτιμάται ότι υπάρχουν περίπου 3.000 άτομα που χρησιμοποιούν σύριγγες. Η ανάλυση των αιτιών της επιδημίας έχει αναδείξει ως κυρίαρχο παράγοντα την οικονομική κρίση. Μετά το 2008 οι χρήστες ενδοφλέβιων ναρκωτικών αντιμετωπίζουν συνθήκες πρωτοφανούς ένδειας, με αποτέλεσμα να χρησιμοποιούν νοθευμένες ή καινοφανείς ναρκωτικές ουσίες, με συνέπεια τη μεγάλη αύξηση της ενδοφλέβιας χρήσης και τη χρήση μολυσμένων βελονών και συριγγών.

Όπως φαίνεται από τα αποτελέσματα του προγράμματος «ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ» με βάση το οποίο εξετάστηκαν τον περασμένο Αύγουστο, Σεπτέμβριο και Οκτώβριο 1.400 χρήστες ενδοφλέβιων ναρκωτικών, το

Στοχευμένες δράσεις

Στην Ελλάδα, από την αρχή της επιδημίας κύριος τρόπος για τη μετάδοση του ιού μεταξύ των περιστατικών του AIDS που δηλώθηκαν, αποτελούσε η σεξουαλική επαφή μεταξύ των ανδρών. Το πρώτο δεκάμηνο, όμως, του 2012 παρατηρήθηκε μια σημαντική αλλαγή. Για πρώτη φορά ο μεγαλύτερος αριθμός των περιστατικών με AIDS που δηλώθηκαν αφορούσε σε χρήστες ενδοφλέβιων ναρκωτικών και όχι σε ομο/αμφιφυλόφιλους άνδρες. Για την αντιμετώπιση του σοβαρού αυτού φαινομένου στη χώρα μας, έχουν γίνει σοβαρές προσπάθειες, με στοχευμένες δράσεις. Το ΚΕΕΛΠΝΟ προχώρησε σε παρεμβάσεις πεδίου με τη χρήση κινητών μονάδων, με στόχο την παροχή

πρωτοβάθμιας φροντίδας Υγείας, τον έλεγχο για AIDS, τη χορήγηση προφυλακτικών και αποστειρωμένων συριγγών στους χρήστες ενδοφλέβιων ναρκωτικών.

Για να αντιμετωπισθεί η κατάσταση που έχει δημιουργηθεί, το υπουργείο Υγείας αναλαμβάνει σειρά συντονισμένων δράσεων, υπό την επιχειρησιακή διαχείριση και επίβλεψη του Εθνικού Κέντρου Επιχειρήσεων Υγείας (ΕΚΕΠΥ). Στόχος είναι να υπάρξουν γρήγορα αποτελέσματα και αυτό θα επιτευχθεί:

- Με τη βελτίωση των υπηρεσιών θεραπειών του ΟΚΑΝΑ.
- Με τη στενή συνεργασία ΕΚΕΠΥ και των προγραμμάτων του Πανεπιστημίου Αθηνών που απευθύνονται σε χρήστες ναρκωτικών

ουσιών.

- Με τη συνεργασία με Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς, οι οποίοι ευαισθητοποιούνται στο συγκεκριμένο ζήτημα.
- Αμέσως μετά την ανίχνευση ενός τοξικομανή ως οροθετικού θα γίνεται η χωρίς καθυστέρηση προώθησή του στις Μονάδες του ΟΚΑΝΑ και τα νοσοκομεία, με σκοπό την άμεση έναρξη της θεραπείας τους. Η θεραπεία αυτή σχεδιάστηκε για να έχει διπλό στόχο: αφενός την ένταξη αυτών των χρηστών σε προγράμματα υποκατάστασης, και ακόμα καλύτερα σε κλειστά προγράμματα απεξάρτησης, αφετέρου τη χορήγηση αντιρετροϊκών φαρμάκων για την καταπολέμηση της HIV λοίμωξης.